

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2024

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a IX-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Ceea ce i-a impresionat extraordinar pe călătorii antici în Mesopotamia erau dimensiunile gigantice ale construcțiilor, edificii enorme ce au putut fi înălțate cu un material de construcție atât de ingrat cum este cărămida nearsă [...]. În domeniul lucrărilor de utilitate publică, asirienii au fost neîntrecuți. În secolul al VIII-lea î.Hr. regele Sanherib aducea de la Ninive apa de la o distanță de 30 km, printr-un apeduct care traversa o vale. [...] Dar ceea ce e mai uimitor este că, mult timp înainte, în mileniul al III-lea î.Hr., în construcția mormintelor regale din Ur apar – pentru prima dată în lume – bolta și cupola. [...] Arhitectura era dominată [...] de ideea religioasă și de cea monarhică. [...] Mai mult, arhitectura a întrecut aici în grandoare tot ceea ce se realizase până la acea dată. [...] Palatul lui Sargon din Khorsabad se înălța pe o terasă de 10 hectare construită din cărămidă astfel încât să fie protejat contra inundațiilor. Același plan și aceleași proporții grandioase le întâlnim și la temple. Încă din mileniul al III-lea î. Hr. templele sumeriene, ale căror dimensiuni erau uneori de 50 metri pe 80 metri, aveau o varietate de forme. Tipul clasic, din prima epocă sumeriană, era cel de formă rectangulară, cu patru porți. Cu materialul de construcție existent, coloanele interioare, de susținere, nu puteau fi nici dispuse la mari distanțe unele de altele, nu puteau fi nici prea înalte, nici zvelte, fapt care făcea să nu poată fi creat un spațiu arhitectonic armonios.”

(Ovidiu Drimba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I)

B. „S-a remarcat că niciodată, până la egipteni, și în nicio altă parte a lumii la acea dată, piatra n-a fost atât de mult întrebuințată. Utilizarea acestui material durabil era asociată cu ideea religioasă de veșnicie pe care piatra o conferă operei. Piramida era „sălașul etern” al faraonului. În schimb locuința sa temporară, palatul, era construit din cărămidă uscată la soare fapt pentru care nu s-a păstrat nici măcar planul unui palat regal. De asemenea, nici templele nu puteau fi concepute altfel decât în piatră pentru că templul era numit de egipteni „casa veșniciei”.

În timpul Regatului Vechi, odată cu afirmarea cultului soarelui s-au construit „templele solare”. Cum ceremonia cultului zeului Ra se desfășura sub cerul liber, aceste temple constau dintr-un zid de incintă dreptunghiular, curtea era dominată de un obelisc plasat pe un soclu, alături un mic sanctuar cu statuia zeului. [...] Cu Amenofis al III-lea, Egiptul revine la o politică de pace care îi va permite faraonului să ridice numeroase și grandioase construcții de felul magnificului templu de la Luxor [...] cu 134 de coloane, dispuse pe 16 rânduri distribuite și modelate astfel încât să creeze un efect estetic, să confere construcției o armonioasă rezolvare a raporturilor dintre elementele arhitectonice”

(Ovidiu Drimba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I)

C. „Caracteristic – în arhitectura – epocii elenistice este gustul pentru colosal. [...] Monumentalul altar din Pergam era, de asemenea, ridicat pe un grandios postament în trepte și înconjurat de celebra friză care reprezintă lupta dintre titani și zei, capodoperă a sculpturii elenistice în basorelief. [...] Armonia, măsura, proporțiile echilibrate ale edificiilor epocii clasice sunt acum sacrificate în beneficiul grandorii, care urmărea să sporească prestigiul monarhului. Tendința de a impresiona prin grandoare și fast se descifrează și în formele – de efect căutat, lipsite de grația și eleganța simplității - în care constructorii amestecă stilul doric cu cel ionic, arătând o preferință specială pentru bogatul capitel corintic. [...] Prin cultura latină – formată aproape în întregime la școala culturii elenistice, - antichitatea greacă a fost integrată ca element de bază, normativ și formativ, culturii europene “

(Ovidiu Drimba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I)

- Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:
1. Menționați, din sursa **C**, două caracteristici ale arhitecturii epocii elenistice. **4 puncte**
 2. Menționați, din sursa **B**, două cauze ale construcției templelor. **4 puncte**
 3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
 4. Prezentați o caracteristică a artei romane din Antichitate, pornind de la sursele **B** și **C**. **5 puncte**
 5. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la monarhia egipteană în Antichitate, în afara celor la care se referă sursa **B**. **10 puncte**
 6. Prezentați o asemănare și o deosebire dintre modelele și valorile în educație în lumea greacă din Antichitate. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(50 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, o sinteză despre evoluția Europei între secolele al V-lea î.Hr. – al XIV-lea d.Hr., având în vedere:

- menționarea a două cauze și a două consecințe ale modificărilor intervenite în organizarea politică a statului roman în secolele al V-lea î.Hr. – I î.Hr.;
- precizarea a două fapte istorice referitoare la statul roman în secolul al IV-lea și prezentarea câte unei consecințe a fiecăruia pentru evoluția popoarelor medievale germanice între secolele al V-lea – al VII-lea;
- prezentarea a două deosebiri și a unei asemănări între organizarea statelor din Europa Apuseană între secolele al XII-lea – al XIV-lea;
- explicarea rolului unei personalități politice din spațiul românesc pentru evoluția statală din secolul al XIV-lea.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.